



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 104/11
Люксембург, 6 октомври 2011 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-366/10
The Air Transport Association of America и др.

Според генералния адвокат Kokott включването на международното въздухоплаване в схемата на ЕС за търговия с емисии е съвместимо с международното право

Нормативната уредба на ЕС не накърнява гарантирания от международното право суверенитет на останалите държави, нито свободата на откритото море, и е съвместима с релевантните международни договори.

През 2003 г. Европейският съюз решава да въведе схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове като основен елемент на европейската политика за опазване на климата¹. Емисиите на парникови газове, причинени от въздухоплаването, първоначално не са включени в схемата на ЕС за търговия с емисии. През 2008 г. обаче законодателят на Съюза взема решение да включи авиационните дейности в тази схема, считано от 1 януари 2012 г.² Поради това за пръв път през 2012 г. всички авиокомпании, изпълняващи полети от и до европейски летища, включително авиокомпаниите от трети държави, ще трябва да закупуват и връщат квоти за емисии.

Няколко авиокомпании и сдружения на авиокомпании, установени в Съединените американски щати (САЩ) и в Канада, обжалват пред High Court of Justice of England and Wales приетите от Обединеното кралство мерки за транспониране на Директивата за включването на авиационните дейности в схемата на ЕС за търговия с емисии. В подкрепа на жалбата си те твърдят, че с включването в тази схема на международните авиационни дейности, и в частност на трансатлантическото въздухоплаване, Европейският съюз е нарушил редица принципи на международния обичай, както и различни международни договори. Според тях Директивата е приета в нарушение на Чикагската конвенция³, Протокола от Киото⁴ и т.нар. споразумение „Открито небе“⁵. Същевременно те твърдят, че с Директивата се нарушават и принципи на международния обичай като суверенитета на държавите над въздушното им пространство, недопустимостта на държавните претенции за суверенитет над открито море и свободата на полетите над открито море.

В представеното си днес заключение генералният секретар Juliane Kokott констатира, че включването на международните авиационни дейности в схемата на ЕС за търговия с емисии е съвместимо с посочените разпоредби и принципи на международното право.

Генералният адвокат Kokott най-напред приема, че подалите жалбата авиокомпании и сдружения на авиокомпании по принцип не могат да се позовават на сочените от тях

¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 78).

² Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел включване на авиационните дейности в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ L 8, 2009 г., стр. 3).

³ Конвенция за международно гражданско въздухоплаване от 7 декември 1944 г.

⁴ Протокол от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата от 11 декември 1997 г. (ОВ L 130, 2002 г., стр. 4; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 27, стр. 223).

⁵ Споразумение за въздушен транспорт между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Съединените американски щати, от друга страна, от април 2007 г. (ОВ L 134, стр. 4).

международни договори и на международния обичай. Доколкото изобщо обвързват Европейския съюз, въпросните международни договори според генералния адвокат Kokott пораждат действие преди всичко в отношенията между страните по тях и не са предназначени да защитават права или интереси на субекти на частното право. Единствено две разпоредби на споразумението „Открито небе“ биха могли да намерят приложение в случая⁶. Що се отнася до изтъкнатите принципи на международния обичай, генералният адвокат приема, че те определят обхвата на държавния суверенитет и очертават пределите на властта на всяка съответна държава, но не засягат правното положение на субектите на частното право.

Освен това генералният адвокат Kokott поддържа становището, че Директивата за включването на авиационните дейности в схемата на ЕС за търговия с емисии не е в противоречие с международното право. Изтъкнатите принципи на международния обичай и посочените международни договори не дават основание за подобно съмнение, въпреки че схемата на ЕС за търговия с емисии обхваща и полети, които отчасти се изпълняват извън въздушното пространство на държавите — членки на Европейския съюз. Директивата всъщност урежда единствено заминаването и пристигането на въздухоплавателни средства от и на летища в Европейския съюз, като само по отношение на излитането и кацането авиокомпаниите дължат квоти за емисии в зависимост от полета размер, а ако не изпълнят задълженията си, могат да им бъдат наложени наказания, включително забрана за експлоатация. В този смисъл Директивата не съдържа разпоредби с екстратериториално действие, нито накърнява суверенни правомощия на трети държави. Излитането и кацането са съществени и особено характерни части от всеки полет, поради което летищата на територията на Европейския съюз като места на пристигане и заминаване осигуряват достатъчна териториална връзка, за да може целият полет да бъде включен в схемата на ЕС за търговия с емисии.

Генералният адвокат намира, че и разпоредбите на посочените международни договори не засягат валидността на Директивата. В това отношение не може да се приеме, че Европейският съюз недопустимо е действал едностранно без сътрудничество с Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), тъй като всъщност Протоколът от Киото не предоставя изключителна компетентност на ИКАО за ограничаването и намаляването на парниковите газове от въздухоплаването. Споразумението „Открито небе“ също не изключва възможността за прилагане на пазарноориентирани мерки спрямо емисиите от авиационни дейности.

Наред с това включването на полетите на всички авиокомпаниии от и до европейски летища в схемата на ЕС за търговия с емисии е съвместимо с принципа за справедливи и равни възможности за конкуренция, установен в споразумението „Открито небе“. Именно включването им в схемата осигурява равни възможности за конкуренция. Ако законодателят на Съюза беше изключил установените в трети държави авиокомпаниии от схемата на ЕС за търговия с емисии, те щяха да получат неоправдано конкурентно предимство спрямо европейските си конкуренти.

Накрая генералният адвокат Kokott приема, че при прилагането на схемата на ЕС за търговия с емисии авиокомпаниите не дължат такси, налози или други плащания по смисъла на релевантните международни договори. Схемата на ЕС за търговия с емисии е пазарноориентирана мярка с цел опазване на околната среда и климата. Съответно квотите за емисии, които се дължат за полетите, пристигащи на и заминаващи от летища в Европейския съюз, се събират с оглед на изпуснатите парникови емисии, а не просто с оглед на разхода на гориво или с оглед на превозваните лица или товари.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

⁶ Член 7 и член 15, параграф 3, второ изречение от споразумението „Открито небе“.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки при решаването на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът на Европейския съюз не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106